JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

VERICA TRSTENJAK

25 päivänä lokakuuta 2007 [1]

I Johdanto

1. Nyt esillä oleva Saksan korkeimman hallinto-oikeuden, Bundesverwaltungsgerichtin (jäljempänä BVerwG) esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee viinin yhteisestä markkinajärjestelystä 17.5.1999 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1493/1999 [2] sekä vastaavassa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 soveltamista koskevista eräistä yksityiskohtaisista säännöistä tiettyjen viinituotteiden kuvauksen, nimityksen, tarjontamuodon ja suojauksen osalta 29.4.2002 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 753/2002, [3] sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen N:o 1493/1999 soveltamista koskevista eräistä yksityiskohtaisista säännöistä tiettyjen viinituotteiden kuvauksen, nimityksen, tarjontamuodon ja suojauksen osalta annetun asetuksen N:o 753/2002 muuttamisesta 15.9.2005 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1512/2005, [4] (jäljempänä asetus N:o 753/2002) säädettyjen sellaisten sääntöjen tulkintaa ja soveltamisalaa, jotka koskevat täydentävien perinteisten merkintöjen suojaa tiettyjen viinituotteiden kuvauksen, nimityksen, tarjontamuodon ja suojauksen osalta.

2. Viinien täydentävät perinteiset merkinnät ilmoitetaan myynnin ja oikeustoimien yhteydessä päällysmerkinnöissä. Päällysmerkinnöillä voi olla viineille sama merkitys kuin passeilla ja henkilötodistuksilla yksityishenkilöille. Ne joko tunnustetaan kaikkialla tai ainoastaan yhdessä (jäsen)valtiossa. [5]

3. Nämä kysymykset ovat tulleet konkreettisesti esiin Saksan hallintotuomioistuimissa vireillä olevassa viininviljelijä Schneiderin ja Land Rheinland-Pfalzin (jäljempänä Rheinland-Pfalz) välisessä riita-asiassa, joka koskee sellaisen hallintotoimen lainmukaisuutta, jolla kiellettiin merkintöjen ”Réserve” ja ”Grande Réserve” tai ”Reserve” ja ”Privat-Reserve” käyttö sellaisen viinin päällysmerkinnöissä, jota Schneider on tuottanut Saksassa sijaitsevalla Pfalzin alueella.

1 – Alkuperäinen kieli: saksa.

2 – EYVL L 179, s. 1.

3 – EYVL L 118, s. 1.

4 – EUVL L 241, s. 15.

5 – Kreikan hallitus esitti suullisessa käsittelyssä tämän havainnollisen ja tehokkaan vertauksen korostaakseen, että asetuksia N:o 1493/1999 ja N:o 753/2002 on tulkittava suppeasti.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Asetus N:o 1493/1999*

4. Asetuksessa N:o 1493/1999 säädetään viinituotteiden tuotannosta, päällysmerkinnöistä ja valvonnasta sekä muun muassa tiettyjä merkintöjä koskevista säännöistä.

5. Asetuksen N:o 1493/1999 47 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä luvussa ja liitteissä VII ja VIII annetaan säännöt, jotka koskevat tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tiettyjen tuotteiden kuvausta, nimitystä ja tarjontamuotoa sekä tiettyjen merkintöjen suojaa. Näissä säännöissä on otettava huomioon erityisesti seuraavat tavoitteet:

a) kuluttajien oikeutettujen etujen suojelu;

b) tuottajien oikeutettujen etujen suojelu;

c) sisämarkkinoiden moitteeton toiminta;

d) laatutuotteiden tuotannon edistäminen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin sääntöihin on sisällyttävä erityisesti säännökset, joissa:

a) velvoitetaan käyttämään tiettyjä merkintöjä;

b) sallitaan tiettyjen muiden merkintöjen käyttö tietyin edellytyksin;

c) sallitaan muiden merkintöjen käyttö, mukaan lukien kuluttajille mahdollisesti hyödylliset tiedot;

d) säädellään tiettyjen merkintöjen suojaa ja valvontaa;

e) säädellään maantieteellisten ja perinteisten merkintöjen käyttöä;

– –”

kintöihin: 'laji', 'tyyppi', 'menetelmä', 'jäljitelmä' tai 'merkki', tai muihin vastaaviin merkintöihin,

– –”

_ _”

7. Asetuksen N:o 1493/1999 49 artiklassa säädetään seuraavaa:

6. Asetuksen N:o 1493/1999 48 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuotteita, joiden kuvaus tai tarjontamuoto eivät vastaa tämän asetuksen säännöksiä tai sen soveltamiseksi annettuja yksityiskohtaisia sääntöjä, ei voida pitää hallussa myyntiä varten, laskea liikkeeseen yhteisössä eikä viedä.

”Tässä asetuksessa tarkoitettujen tuotteiden kuvaus ja tarjontamuoto sekä mainittuihin tuotteisiin liittyvä mainonta ei saa olla virheellistä eikä aiheuttaa sekaannusta tai johtaa harhaan henkilöitä, joille se on osoitettu, erityisesti kun kyseessä ovat:

– edellä 47 artiklassa säädetyt merkinnät. Tätä säännöstä sovelletaan myös kun näitä merkintöjä käytetään käännöksissä tai niillä viitataan todelliseen alkuperään tai kun ne yhdistetään seuraaviin mer-

_ _

2. Sen jäsenvaltion, jonka alueella tuote, jonka kuvaus ja tarjontamuoto eivät ole 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten mukaiset, on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet tehdyistä rikkomuksista rankaisemiseksi niiden vakavuuden mukaan.

Jäsenvaltio voi kuitenkin sallia kyseisen tuotteen hallussapidon myyntiä, liikkeeseen laskemista yhteisössä tai vientiä varten, jos tämän tuotteen kuvaus tai tarjontamuoto saatetaan 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten mukaiseksi.”

8. Asetuksen N:o 1493/1999 53 artiklassa säädetään asetuksen, muun muassa liitteiden VII ja VIII, soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen antamisesta. Yksityiskohtaiset säännöt koskevat erityisesti mainituissa liitteissä säädettyjä poikkeuksia, edellytyksiä ja lupia. Asetuksen 53 artiklan oikeudellisen perustan mukaan myös pöytäviinin, maantieteellisellä merkinnällä varustetun pöytäviinin ja tma-laatuviinin päällysmerkintöjen soveltamisesta olisi annettava yksityiskohtaisia sääntöjä.

9. Asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevassa B kohdassa säädetään vapaaehtoisista merkinnöistä seuraavaa:

”1. Yhteisössä valmistettujen tuotteiden päällysmerkintöjä voidaan täydentää seuraavilla merkinnöillä erikseen määritettävissä olosuhteissa:

– –

b) maantieteellisellä merkinnällä varustetuissa pöytäviineissä sekä tma-laatuviineissä:

– –

– tuottajajäsenvaltion säännösten mukaiset täydentävät perinteiset merkinnät,

– –

3. A kohdan 1 kohdassa tarkoitetuissa tuotteissa päällysmerkintöjä voidaan täydentää myös muilla merkinnöillä.

4. Tuottajajäsenvaltiot voivat määrätä tietyt 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut merkinnät pakollisiksi, kieltää ne tai rajoittaa niiden käyttöä alueellaan tuotetuissa viineissä.”

10. Edellä mainitun liitteen D kohdassa säädetään päällysmerkinnöissä käytettävistä kielistä seuraavaa:

tehdään vain sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jonka alueella tuote on valmistettu.

”1. Päällysmerkinnöissä olevat merkinnät tehdään yhdellä tai useammalla yhteisöjen virallisella kielellä siten, että lopullisen kuluttajan on helppo ymmärtää kaikki nämä merkinnät.

Kreikasta peräisin olevissa tuotteissa toisessa alakohdassa tarkoitetut merkinnät voidaan kuitenkin toistaa yhdellä tai useammalla muulla yhteisön virallisella kielellä.

Kuitenkin

– –

– maininta määritellyn alueen nimestä,

– mainінta jonkin muun maantieteellisen yksikön nimestä,

Jäsenvaltiot voivat sallia niiden alueella tuotettujen ja liikkeeseen laskettavien tuotteiden osalta, että toisessa alakohdassa tarkoitetut maininnat tehdään lisäksi muulla kuin jollakin yhteisön virallisella kielellä silloin, kun tämän kielen käyttäminen on perinteistä ja tavanomaista kyseisessä jäsenvaltiossa tai sen alueen osassa.

– perinteiset erityis- ja lisämaininnat,

– viinitilojen tai niiden yhteenliittymien nimet sekä maininnat pullottamisesta,

Lisäksi tuottajajäsenvaltiot voivat sallia tuotteidensa osalta, että toisessa alakohdassa tarkoitetut merkinnät tehdään toisella kielellä, kun tämän kielen käyttö on perinteistä näissä merkinnöissä. – –”

B *Asetus N:o 753/2002*

11. Asetus N:o 753/2002 on asetuksen N:o 1493/1999 soveltamisasetus ja sisältää soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä tiettyjen viinituotteiden kuvauksen, nimityksen, tarjontamuodon ja suojan osalta.

12. Asetuksen N:o 753/2002 6 artiklassa annetaan seuraavat kaikkia päällysmerkintöjä koskevat yhteiset säännöt:

”1. Asetuksen (EY) N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdan soveltamiseksi asianomaisten tuotteiden päällysmerkintöjä voidaan täydentää muilla merkinnöillä, jos niistä ei voi aiheutua sekaannusta henkilöille, joille tiedot osoitetaan, erityisesti kyseisessä liitteessä olevan A kohdan 1 kohdassa tarkoitettujen pakollisten ja kyseisessä liitteessä olevan B kohdan 1 kohdassa tarkoitettujen vapaaehtoisten merkintöjen suhteen.

2. Asetuksen (EY) N:o 1493/1999 72 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut viranomaiset voivat kunkin jäsenvaltion vahvistamia yleisiä menettelysääntöjä noudattaen vaatia mainitun asetuksen liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden pullottajia, lähettäjiä tai maahantuojia todistamaan, että kyseessä olevan tuotteen tai sen valmistuksessa käytettyjen tuotteiden luonnetta, tunnistettavuutta, laatua, koostumusta, alkuperää tai lähtöisyyttä koskevat merkinnät pitävät paikkansa.”

13. Asetuksen N:o 753/2002 23 artiklan nojalla asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennen luetelmakohdan soveltamiseksi ”perinteisellä täydennysmerkinnällä” ”tarkoitetaan ilmaisua, jota perinteisesti käytetään tuottajajäsenvaltiossa kuvaamaan tässä osastossa tarkoitettuja viinejä ja joka viittaa erityisesti viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, väriin, paikkaan, viinin tyyppiin tai kyseiseen viiniin liittyvään historialliseen tapahtumaan ja joka määritellään tuottajajäsenvaltion lainsäädännössä käytettäväksi kyseisten niiden alueella tuotettujen viinien kuvauksessa”.

14. Asetuksen N:o 753/2002 24 artiklassa säädetään lisäksi perinteisten merkintöjen suojasta seuraavaa:

”1. Tämän artiklan soveltamiseksi ’perinteisellä merkinnällä’ tarkoitetaan 23 artiklassa

tarkoitettuja perinteisiä täydennysmerkintöjä, 28 artiklassa tarkoitettuja ilmaisuja ja 14 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa, 29 artiklassa ja 38 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja perinteisiä erityismerkintöjä.

3. Viinin kuvauksessa etiketeissä ei saa käyttää tavaramerkkejä, jotka sisältävät liitteessä III lueteltuja perinteisiä merkintöjä, jos kyseistä viiniä ei saa tällä tavoin kuvata.

– –

2. Liitteessä III olevat perinteiset merkinnät ovat varattuja viineille, joihin ne on liitetty, ja ne ovat suojattuja:

4. Jos jokin tämän asetuksen liitteessä III oleva perinteinen merkintä kuuluu myös johonkin asetuksen (EY) N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan A kohdan 1 ja 2 kohdassa tai B kohdan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun merkintäluokkaan, kyseiseen perinteiseen merkintään sovelletaan muiden IV tai V osaston säännösten sijasta tämän artiklan säännöksiä.

a) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka suojattuun merkintään olisi liitetty sellainen ilmaisu kuin 'laji', 'tyyppi', 'menetelmä', 'jäljitelmä', 'merkki' tai muu vastaava merkintä;

Perinteisen merkinnän suojaa sovelletaan ainoastaan sen kieliseen merkintään, joka on liitteessä III.

b) muilta virheellisiltä, vääriltä tai harhaanjohtavilta merkinnöiltä, jotka liittyvät viinin laatuun tai olennaisiin ominaisuuksiin ja jotka on merkitty sisä- tai ulkopakkaukseen, mainoksiin tai tuotetta koskeviin asiakirjoihin;

Kukin liitteessä III oleva perinteinen merkintä liittyy yhteen tai useampaan viiniluokkaan. Kyseiset luokat ovat:

c) muilta käytännöiltä, jotka saattaisivat johtaa yleisöä harhaan, ja erityisesti sellaisilta, joista voisi luulla viinillä olevan suojattu perinteinen merkintä.

– –

d) muut kuin a, b tai c alakohdassa tarkoitetut määritetyllä alueella tuotetut laatuviinit ja maantieteellisellä merkinnällä varustetut pöytäviinit. Tällöin perinteisen merkinnän suojaa sovelletaan vain muiden kuin väkevien viinien, kuohuviinien, hiilihapotettujen kuohuviinien, helmeilevien viinien ja hiilihapotettujen helmeilevien viinien kuvaukseen;

– –

5. Jotta perinteinen merkintä voidaan sisällyttää liitteessä III olevaan A kohtaan, sen on täytettävä seuraavat edellytykset:

a) sen on oltava erityinen ja jäsenvaltion lainsäädännössä täsmällisesti määritelty;

b) sen on oltava riittävän erottuva ja/tai maineeltaan yhteisön markkinoilla tunnettu;

c) sen on oltava vähintään kymmenen vuotta kyseisessä jäsenvaltiossa käytössä ollut;

d) sen on liityttävä yhteen tai tarvittaessa useaan yhteisön viiniin tai viiniluokkaan.

Merkintää pidetään jäsenvaltion virallisessa kielessä perinteisenä, jos sitä on käytetty kyseisessä virallisessa kielessä ja erityisellä naapurijäsenvaltio(ide)n raja-alueella samoin edellytyksin valmistetuissa viineissä, sillä edellytyksellä että tällainen merkintä on jossakin kyseisistä jäsenvaltioista a–d alakohdan perusteiden mukainen ja että kyseiset jäsenvaltiot vastavuoroisesti sopivat kyseisen merkinnän määrittelemisestä, käyttämisestä ja suojaamisesta.

– –

7. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle:

a) perinteisten merkintöjen hyväksymisperusteet;

b) lainsäädännössään sallitut viinien perinteiset merkinnät, jotka täyttävät edellä mainitut edellytykset, sekä ne viinit, joille kyseiset perinteiset merkinnät on varattu;

c) tarvittaessa sellaiset perinteiset merkinnät, joilla ei enää ole suojaa alkuperämaassaan. – –”

15. Asetuksen N:o 753/2002 liitteessä III on 24 artiklassa tarkoitettu suojattujen perinteisten merkintöjen luettelo, jossa ilmoitetaan valtiot, viinit, tuoteluokat ja kielet, erityisesti:

– Kreikan osalta kreikan kielellä merkinnät: ”Ειδικά Επιλεγμένος (Grand réserve)”, ”Επιλογή ή Επιλεγμένος (Réserve)” ja ”Παλαιωθείς επιλεγμένος (Vieille réserve)”,

– Espanjan osalta espanjan kielellä merkinnät ”Gran Reserva” ja ”Reserva”,

– Italian osalta italian kielellä merkintä ”Riserva”,

– Itävallan osalta saksan kielellä merkintä ”Reserve”,

– Portugalin osalta portugalin kielellä merkinnät ”Reserva”, ”Reserva velha” (tai ”grande reserva”) ja ”Super reserva”.

III Oleelliset tosiseikat, pääasian käsittelyn vaiheet, ennakkoratkaisukysymykset ja oikeudenkäyntimenettely yhteisöjen tuomioistuimessa

A *Tosiseikat*

16. BVerwG:ssä vireillä olevan asian revisiovalittaja Schneider harjoittaa toiminimellä ”Consulat des Weins” toimintaa Etelä-Pfalzissa, Trierin kaupungin (Rheinland-Pfalzin osavaltio) lähistöllä sijaitsevalla perheviinitilalla ja pitää kaupan kahdeksaa viiniä. Rheinland-Pfalzin osavaltion toimivaltaisen

viranomaisen 20.11.2002 tekemässä tarkastuksessa näissä viineissä käytettäväksi suunnitelluista päällysmerkinnöistä todettiin, siltä osin kuin tämän ennakkoratkaisumenettelyn kannalta on merkityksellistä, seuraavaa: Etuosan päällysmerkinnöissä luki viinitilan nimi ja sen alapuolella viinin hintaluokan mukaan muun muassa merkintä ”Grande Réserve” tai ”Réserve”. Takaosan päällysmerkinnöissä oli tarkoitus ilmoittaa viinien laatuluokitus, tuotantoalue (”Pfalz”) sekä virallinen tarkastus- ja pullotusnumero.

17. Rheinland-Pfalzin osavaltion Aufsichts- und Dienstleistungsdirektion Trier (jäljempänä ADD) kielsi 19.12.2002 tekemällään päätöksellä muun muassa ranskankielisten merkintöjen ”Réserve” ja ”Grande Réserve” käytön harhaanjohtavuuden vuoksi. Schneider ilmoitti oikaisuvaatimusmenettelyssä olevansa valmis käyttämään edellä mainittujen merkintöjen sijasta saksankielisiä merkintöjä ”Reserve” ja ”Privat-Reserve”, mutta ADD hylkäsi Schneiderin ehdotuksen 19. tai 21.3.2003 tekemällään päätöksellä, koska se piti näitäkin merkintöjä kiellettyinä.

18. Schneider on valittanut alkuperäisestä päätöksestä ja oikaisuvaatimusta koskevasta päätöksestä ja vaatii niiden kumoamista. Schneider vaati Saksan hallintotuomioistuimiin tekemässään valituksessa tuomioistuimia kumoamaan kieltopäätöksen ja toteamaan, että saksankielisiä merkintöjä voidaan käyttää sekä yksinään että yhdessä toiminimen kanssa. Asiaa ensimmäisessä oikeusasteessa käsitellyt Verwaltungsgericht Neustadt hylkäsi valituksen 29.1.2004 antamallaan tuomiolla. Schneider valitti hylkäävästä tuomiosta Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalziin. Se hylkäsi valituksen 21.9.2004 antamallaan tuomiolla. Molemmat hallintotuomioistuimet katsoivat, että riidanalaiset merkinnät ovat suojattujen perinteisten espanjalaisten, italialaisten ja portugalilaisten merkintöjen ”(Gran) Reserva”, ”(Gran) Riserva” tai ”(Grande) Réserve” kiellettyjä jäljitelmiä tai luovat kiellettyjä mielleyhtymiä niihin.

19. Schneider on tehnyt BVerwG:hen revisiovalituksen Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalzin 21.9.2004 antamasta tuomiosta. Hän esittää revisiovalituksessa seuraavat yhteisön oikeuden kannalta merkityksselliset valitusperusteet. Schneider toteaa, että voimassa olevassa viinien merkintöjä koskevassa lainsäädännössä tämän ratkaisuehdotuksen 18 kohdassa mainittuja perinteisiä merkintöjä suojataan ainoastaan asianomaisen maan – Espanja, Portugali tai Italia – kielellä mutta ei muilla kielillä. Hänen mukaansa sama koskee vastaavaa kreikankielistä merkintää kreikkalaisin aakkosin kirjoitettuna. Schneider katsoo, ettei vastaavien merkintöjen käyttäminen toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevissa viineissä näin ollen merkitse jäljittelyä eikä luo mielleyhtymää.

20. Saksalaisissa hallintotuomioistuimissa vireillä olevan menettelyn aikana myös SMHV on rekisteröinyt merkinnän ”Consulat des Weins – Réserve/Grande Réserve” yhteisön tavaramerkiksi.

B *Oikeudenkäyntimenettely ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa ja ennakkoratkaisukysymykset*

21. BVerwG katsoo asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennen luetelmakohdan perusteella, että merkinnät ”Réserve” ja ”Grande Réserve” tai ”Reserve” ja ”Privat-Reserve” ovat täydentäviä perinteisiä merkintöjä, joilla on tarkoitus viitata tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmästä johtuvaan viinin erityislaatuun. BVerwG toteaa, ettei näitä merkintöjä voida kuitenkaan käyttää Saksassa edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettuina täydentävinä perinteisinä merkintöinä, koska niitä ei ole määritelty Saksan kansallisessa lainsäädännössä asetuksen N:o 753/2002 23 artiklan mukaisesti. BVerwG katsoo, että merkintöjä voidaan kuitenkin lähtökohtaisesti käyttää Saksassa asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuina muina merkintöinä, koska asetuksen N:o 753/2002 23 artiklalla ei ole poissulkevaa vaikutusta asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohtaan nähden. Tällainen kaikkien sisällöllisesti asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa säänneltyihin tilanteisiin lukeutuvien merkintöjen poissulkeva vaikutus olisi BVerwG:n mukaan ristiriidassa merkintöjä koskevan uuden lainsäädännön tavoitteen eli sen kanssa, että vapaaehtoisten merkintöjen käyttö sallitaan säännellyn alan ulkopuolella mahdollisimman laajasti.

22. BVerwG pitää mainittujen perinteisten merkintöjen käyttöä kuitenkin kiellettynä, jos se on harhaanjohtavaa tai jos sillä loukataan suojattuja merkintöjä. Asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan nojalla, luettuna yhdessä liitteen III kanssa, täydentäviä perinteisiä merkintöjä suojataan kuitenkin vain espanjan, kreikan, italian, portugalin ja nyttemmin saksan kielellä, ei ranskan kielellä.

23. BVerwG katsoo kuitenkin, että asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kielletty jäljittely tai mielleyhtymä voi olla kyseessä myös silloin, kun suojattua merkintää käytetään muulla kielellä kuin sillä, jolla se on alun perin suojattu. BVerwG toteaa nimittäin, että väärinkäyttöä koskeva kielto koskee suojatun merkinnän käyttöä sellaisenaan, mutta jäljittelyä koskeva kielto koskee sitä vastoin samankaltaisia sanoja sisältävien merkintöjen käyttöä ja mielleyhtymää koskeva kielto tarkoitukseltaan samankaltaisten merkintöjen käyttöä.

24. BVerwG katsoo kuitenkin, että täydentäviä perinteisiä merkintöjä suojataan väärinkäytöltä, jäljittelyltä ja mielleyhtymiltä ainoastaan sellaisiin viineihin nähden, jotka ovat peräisin samasta jäsenvaltiosta kuin suojattu perinteinen merkintä, nyt esillä olevassa asiassa siis ainoastaan espanjalaisiin, portugalilaisiin, italialaisiin, kreikkalaisiin ja itävaltalaisiin viineihin nähden, ei kuitenkaan Saksan tuotantoalueilta peräisin oleviin viineihin nähden. Tämä ilmenee BVerwG:n mukaan jo perinteisen merkinnän erityisestä yhteydestä asianomaisen jäsenvaltion viiniviljelyperinteeseen ja sääntelyä koskevasta jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeudesta tällä alalla. BVerwG katsoo, että vastakkainen näkemys johtaisi vapaaehtoisten viinimerkintöjen jäykkyyteen, sillä tunnustamalla jonkin jäsenvaltion perinteinen merkintä estettäisiin vastaavanlaisen merkinnän käyttäminen ja kehittyminen toisessa jäsenvaltiossa.

25. Koska BVerwG ei ole varma asetusten N:o 1493/1999 ja N:o 753/2002 tulkinnasta, se on lykännyt asian käsittelyä ja esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen (EY) N:o 1493/1999 47 artiklan 2 kohdan b ja c alakohtaa, kun niitä luetaan yhdessä liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennen luetelmakohdan ja 3 kohdan kanssa, sekä asetuksen (EY) N:o 753/2002 23 artiklaa tulkittava siten, että merkintä, joka viittaa viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, on sallittu ainoastaan asetuksen (EY) N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettuna säänneltynä vapaaehtoisena merkintänä siinä ja asetuksen (EY) N:o 753/2002 23 artiklassa säädetyin edellytyksin mutta ei asetuksen (EY) N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuna muuna merkintänä?

2) Onko asetuksen (EY) N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että kyseessä on jäljittely tai mielleyhtymä ainoastaan siinä tapauksessa, että jäljittely tai mielleyhtymä tapahtuu suojatun perinteisen merkinnän kielellä?

3) Onko asetuksen (EY) N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että liitteessä III olevia perinteisiä merkintöjä suojataan ainoastaan sellaisiin viineihin nähden, jotka ovat peräisin samasta tuottajajäsenvaltiosta kuin suojattu perinteinen merkintä?”

C Oikeudenkäyntimenettely yhteisöjen tuomioistuimessa

26. Oikeudenkäyntimenettelyssä ovat pääasian asianosaisten lisäksi osallisina Kreikka,

Italia ja Espanja. Italia on esittänyt ainoastaan yhden kirjallisen huomautuksen, eikä se ole osallistunut suulliseen käsittelyyn. Espanja on osallistunut nyt esillä olevassa asiassa ainoastaan suulliseen käsittelyyn.

27. Pääasian asianosaiset, Kreikka, Espanja ja komissio esittivät 13.9.2007 pidetyssä istunnossa suullisia huomautuksia ja vastasivat yhteisöjen tuomioistuimen kysymyksiin.

IV Asianosaisten lausumat

A *Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys*

28. Schneiderin mukaan riidanalaisia merkintöjä voidaan käyttää paitsi asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettuina säänneltyinä vapaaehtoisina merkintöinä siinä ja asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa säädetyin edellytyksin myös asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuina muina merkintöinä. Schneider toteaa, ettei näiden merkintöjen käytöstä säädetä Saksan lainsäädännössä, minkä vuoksi merkintöjä voidaan käyttää pullottajan harkinnan mukaan.

29. Rheinland-Pfalz katsoo, että merkintä, joka viittaa viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, on sallittu ainoastaan asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettuna säänneltynä vapaaehtoisena merkintänä siinä ja asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa säädetyin edellytyksin mutta ei asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuna muuna merkintänä, jos se kuuluu jo olemassa olevien suojattujen täydentävien perinteisten merkintöjen soveltamisalaan. Asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa, luettuna yhdessä liitteen III kanssa, suojattuihin merkintöihin rajoitettu poissulkeva vaikutus ei olisi Rheinland-Pfalzin mukaan ristiriidassa merkintöjä koskevan uuden lainsäädännön tavoitteen eli sen kanssa, että vapaaehtoiset merkinnät sallitaan säännellyn alan ulkopuolella mahdollisimman laajasti. Rheinland-Pfalz toteaa lisäksi, etteivät Schneiderin kaltaiset yksityishenkilöt voi sitä paitsi kehittää vapaaehtoisia merkintöjä, jos ne kuuluvat jo olemassa olevien suojattujen perinteisten täydennysmerkintöjen soveltamisalaan.

30. Myös Italian hallitus katsoo, että merkintää, joka viittaa viinin tuotanto-, valmis-

tus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, voidaan käyttää ainoastaan asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettuna säänneltynä vapaaehtoisena merkintänä siinä ja asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa säädetyin edellytyksin eikä edellä mainitussa liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuna muuna merkintänä. Italian hallitus perustaa näkemyksensä asetuksen N:o 753/2002 6 artiklan 1 kohtaan, jonka nojalla ”muita merkintöjä” voidaan käyttää, jos niistä ei voi aiheutua sekaannusta etenkään säänneltyjen vapaaehtoisten merkintöjen suhteen.

31. Kreikan hallitus katsoo, että suojattuja ovat ainoastaan ne viinit, jotka on lueteltu tyhjentävästi asetuksen N:o 753/2002 liitteessä III olevassa perinteisten merkintöjen luettelossa. Jokaista merkintää, joka viittaa muun viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka laatuun ja jonka yhteisön tai kolmannen valtion kuluttaja voi yhdistää asetuksen N:o 753/2002 23 ja 24 artiklan nojalla suojattuun perinteiseen täydennysmerkintään, käytetään Kreikan hallituksen mukaan väärin, minkä vuoksi tällaisella merkinnällä varustettuihin tuotteisiin sovelletaan asetuksen N:o 1493/1999 49 artiklassa säädettyjä kieltoja.

32. Espanjan hallitus huomauttaa, että perinteisillä merkinnöillä ”Reserva” ja ”Gran Reserva” viitataan Espanjassa puna-, valkoroseeviinien vanhentamismenetelmään ja että kuluttajat tuntevat yleisesti kyseiset merkinnät. Espanjan hallitus toteaa, ettei Saksassa ole kuitenkaan viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmää, johon voitaisiin liittää esimerkiksi merkinnät ”Réserve” ja ”Grande Réserve”. Espanjan hallituksen mukaan molemmat edellä mainitut merkinnät ovat näin ollen Saksassa mielikuvituksellisia merkintöjä, joilla kuitenkin jäljitellään muiden jäsenvaltioiden perinteisiä merkintöjä ja jotka voivat johtaa kuluttajia harhaan. Espanjan hallitus katsoo edellä esitetyn perusteella, että merkinnät ”Réserve” ja ”Grande Réserve” voivat olla ainoastaan säänneltyjä vapaaehtoisia merkintöjä. Espanjan hallituksen mukaan perusasetus ei kuitenkaan ole nimenomainen oikeudellinen perusta näiden merkintöjen käytölle saksalaisissa viineissä, minkä vuoksi merkinnät ovat kiellettyjä.

33. Komissio katsoo, että merkintöjä voidaan käyttää asetuksen N:o 1493/1999 47 artiklan 2 kohdan c alakohdassa ja liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuina ”muina merkintöinä” lähtökohtaisesti myös silloin, kun niillä viitataan asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa mainittuihin seikkoihin (viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, väriin, paikkaan, viinin tyyppiin tai viiniin liittyvään historialliseen tapahtumaan). Asetuksen N:o 753/2002 23 artiklalla ei ole komission mukaan poissulkevaa vaikutusta

asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuihin ”muihin merkintöihin” nähden. Komissio pitää siten mahdollisena, että nämä merkinnät ovat asetuksen N:o 1493/1999 47 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja kuluttajille hyödyllisiä tietoja. Komissio katsoo lisäksi, että merkintöjä voidaan lähtökohtaisesti käyttää ”muina merkintöinä” jo asetuksen N:o 753/2002 6 artiklan 2 kohdan nojalla.

34. Komissio toteaa lisäksi, että asetuksen N:o 753/2002 23 artiklan soveltamisalaan kuuluvat tilanteet ovat niin kattavia, ettei B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuja ”muita merkintöjä” olisi juurikaan mahdollista soveltaa, jos 23 artiklalla olisi poissulkeva vaikutus. Komission mukaan uusien ”täydentävien perinteisten merkintöjen” kehittäminen on mahdollista vain, jos niitä voidaan käyttää ennen rekisteröintiä ”muina merkintöinä”. Asetuksen N:o 753/2002 23 artiklan poissulkeva vaikutus olisi komission mukaan sitä paitsi ristiriidassa asetuksen N:o 1493/1999 tavoitteen eli sen kanssa, että vapaaehtoisten merkintöjen käyttö sallitaan säännellyn alan ulkopuolella mahdollisimman laajasti.

B *Toinen ennakkoratkaisukysymys*

35. Schneider katsoo, että asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kyseessä on jäljittely tai mielleyhtymä ainoastaan siinä tapauksessa, että jäljittely tai mielleyhtymä tapahtuu suojatun perinteisen merkinnän kielellä. Tämä on Schneiderin mielestä selvää jo sen perusteella, että kieli ilmoitetaan kussakin tapauksessa tarkasti asetuksen N:o 753/2002 liitteessä olevassa luettelossa. Tämä tulkinta voidaan johtaa Schneiderin mukaan myös siitä, että kun merkintää käytetään toisella kielellä, jäljittelyn tai mielleyhtymän edellyttämää harhaanjohtavuusvaaraa ei ole.

36. Rheinland-Pfalz ei esittänyt kirjallisessa kannanotossaan huomautuksia toisesta ennakkoratkaisukysymyksestä. Se yhtyi istunnossa toisen ennakkoratkaisukysymyksen kohdalla Italian, Kreikan ja komission näkemyksiin. Rheinland-Pfalz katsoo, että rajoitettu kääntämiskielto olisi ristiriidassa muunkielisten perinteisten merkintöjen suojan sekä sisämarkkinoiden tavoitteiden ja kuluttajansuojan kanssa.

37. Italian hallitus katsoo, ettei säänneltyjen perinteisten merkintöjen suojaaminen väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä riipu missään tapauksessa käytetystä kielestä. Mielleyhtymä tapahtuu Italian hallituksen mukaan aina, kun käännös on omiaan luomaan kuluttajan mielessä yhteyden sillä kielellä, jolla se on suojattu, kirjoitettuun perinteiseen merkintään. Nyt esillä olevassa asiassa mielleyhtymän aiheuttaa Italian hallituksen mukaan käytettyjen latinalaisperäisten merkintöjen samankaltaisuus.

38. Myös Kreikan hallitus katsoo, että suojatun merkinnän käyttö on kielletty kaikilla kielillä. Kreikan hallituksen mukaan eurooppalainen keskivertokuluttaja tuntee useimmat asetuksen N:o 753/2002 liitteessä III luetellut merkinnät kielestä riippumatta ja yhdistää nämä merkinnät viinin laatuun. Kreikan hallitus pitää päällysmerkinnässä olevia merkintöjä viinin ostoon ratkaisevasti vaikuttavina tietoina.

39. Espanjan hallitus toteaa, että sana ”Réserve” on kielitieteellisesti tarkasteltuna käännös espanjankielisestä sanasta ”reserva”. Espanjan hallitus pitää tällaista käännöstä kiellettynä asetuksen N:o 1493/1999 48 artiklan perusteella. Espanjan hallituksen mukaan perinteisten merkintöjen käyttö niiden rekisteröintikielellä katsotaan jäljittelyksi tai mielleyhtymäksi ja käännös väärinkäytöksi.

40. Myös komission mukaan suojatun merkinnän käyttöä muulla kuin alkuperäisellä kielellä voidaan pitää asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna jäljittelynä tai mielleyhtymänä. Komissio toteaa, että 24 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, että perinteisen merkinnän suojaa sovelletaan ainoastaan sen kieliseen merkintään, joka on liitteessä III. Komission mukaan tämä pätee kuitenkin vain väärinkäyttöön, kuten asetuksen 48 artiklasta ilmenee. Kyseisessä artiklassa säädetään komission mukaan nimenomaisesti, että myös silloin, kun merkintöjä käytetään käännöksissä, ne voivat aiheuttaa sekaannusta tai johtaa harhaan kuluttajia – mitä on vältettävä. Komissio toteaa, ettei oikeudellinen tilanne ole tältä osin muuttunut edeltävään asetukseen N:o 881/98 verrattuna. Komission mukaan kansallisen tuomioistuimen asiana on arvioida, onko nyt esillä olevassa asiassa tosiasiallisesti harhaanjohtavuusvaara.

C *Kolmas ennakkoratkaisukysymys*

41. Schneiderin mukaan asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että liitteessä III olevia perinteisiä merkintöjä suojataan ainoastaan sellaisiin viineihin nähden, jotka ovat peräisin samasta tuottajajäsenvaltiosta kuin suojattu perinteinen merkintä. Schneider katsoo tämän johtuvan siitä, että viinin alkuperällä on kuluttajalle erityisen suuri merkitys. Perinteisellä merkinnällä on hänen mukaansa erityinen painoarvo ainoastaan alkuperäpaikan yhteydessä. Schneider toteaa, että jäsenvaltiot (esimerkiksi Ranska) ja kolmannet valtiot ovat käytännössä levittäneet merkintää ”Réserve” laajalti eikä sillä ole toistaiseksi kat-

sottu luotavan lainvastaista mielleyhtymää. Ainoastaan edellä esitetty suppea tulkinta ”Réserve”-merkinnän suojan laajuudesta soveltuu Schneiderin mukaan yhteen sen tosiseikan kanssa, että suojatuille espanjalaisille, portugalilaisille ja italialaisille merkinnöille on asetettu erilaisia kansallisia edellytyksiä eikä näiden merkintöjen välillä oleteta olevan kyse lainvastaisesta jäljittelystä. Kuten toisesta ennakkoratkaisukysymyksestä esittämissään huomautuksissa Schneider toteaa myös kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen yhteydessä, että asetuksessa säädetyn suojan tarkoituksen perusteella kiellettyjä voivat olla ainoastaan sellaiset merkinnät, jotka saattavat johtaa harhaan. Asianomaista viiniä ei kuitenkaan voida Schneiderin mielestä sekoittaa muun muassa espanjalaisiin ja portugalilaisiin viineihin, joiden osalta kyseiset merkinnät ovat suojattuja, kun samanaikaisesti ilmoitetaan (Saksassa sijaitseva) tuotantoalue.

42. Rheinland-Pfalz ei esittänyt kirjallisessa kannanotossaan huomautuksia kolmannesta ennakkoratkaisukysymyksestä. Se yhtyi istunnossa Italian, Kreikan ja komission kolmannesta ennakkoratkaisukysymyksestä esittämiin näkemyksiin.

43. Italian hallitus toteaa, että perinteiset merkinnät ovat asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan nojalla suojattuja jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä koko Euroopan unionissa. Tässä yhteydessä suojan piiriin kuuluvat Italian hallituksen mukaan ainoastaan viinit, jotka ovat oikeutettuja suojaan ja jotka ovat peräisin tietystä tuottajajäsenvaltiosta. Italian hallitus toteaa edellä esitetyn perusteella, että esimerkiksi nyt esillä olevassa asiassa perinteisten merkintöjen ”Reserva” (Espanja), ”Riserva” (Italia), ”Reserve” (Kreikka), ”Reserva” (Portugali) ja ”Reserve” (Itävalta) suojaa sovelletaan ainoastaan viineihin, jotka ovat peräisin edellä mainituista valtioista ja jotka ovat oikeutettuja suojaan, ja ettei suojaa näin ollen voida missään tapauksessa soveltaa Saksasta peräisin olevien viinien päällysmerkintöihin.

44. Kreikan hallitus katsoo, ettei suojattuja merkintöjä voida käyttää myöskään viineissä, jotka ovat peräisin eri alkuperävaltiosta kuin viini, jota varten suojattu perinteinen merkintä on.

45. Komissio katsoo, että kolmas ennakkoratkaisukysymys on ymmärrettävä suppeammin. Asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan tulkinnassa on komission mukaan kyse lähinnä siitä, onko merkintöjen ”Reserve” tai ”Privat-Reserve” käyttö kielletty Saksassa tuotetuissa tma-laatuviinien luokan viineissä, koska merkintä ”Reserve” on lueteltu liitteessä III Itävallassa tuotettujen saman luokan viinien täydentävänä perinteisenä merkintänä. Tähän kysymykseen on komission ja Espanjan hallituksen mukaan vastattava myöntävästi, koska asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan nojalla liitteessä III olevat perinteiset merkinnät ovat varattuja viineille, joihin ne on liitetty, toisin sanoen samoihin viiniluokkiin kuuluville

viineille. Komission mukaan tästä seuraa, että merkintä ”Reserve” on varattu Itävallassa tuotetuille tma-laatuviinien luokan viineille ja suojattu väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä muista jäsenvaltioista peräisin oleviin saman luokan viineihin eli myös Saksassa tuotettuihin tma-laatuviinien luokan viineihin nähden.

46. Toisenlaista tulkintaa ei voida komission mukaan perustella myöskään vapaaehtoisten viinimerkintöjen jäykkyydellä, johon myös BVerwG viittasi. Jokainen väärinkäyttöä koskeva kielto aiheuttaa komission mukaan väistämättä tällaista jäykkyyttä, mutta ainoastaan identtisten eikä pelkästään samankaltaisten tai johdettujen käsitteiden, kuten merkinnän ”Privat-Reserve”, käytössä. Komissio toteaa, että merkintää ”Privat-Reserve” voidaan käyttää vapaasti, ellei kyseessä ole lainvastainen jäljittely tai mielleyhtymä, joiden arviointi on kansallisen tuomioistuimen asia. Komissio pitää kannattamaansa tulkintaa välttämättömänä lisäksi syistä, jotka liittyvät viinimerkintöjen suojan tehokkuuteen yhteismarkkinoilla (tehokas vaikutus).

V Julkisasiamiehen arviointi asiasta

A *Alustavat toteamukset*

47. Asetuksella N:o 1493/1999 muutettiin viinin yhteistä markkinajärjestelyä. Jäljempänä esitetyssä tulkinnassa on näin ollen otettava huomioon asetuksen N:o 1493/1999 syntyhistoria, erityisesti viinien merkintöjä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvien perusperiaatteiden tarkoituksellinen rakenteellinen muuttaminen edeltävään asetukseen (ETY) N:o 2392/89 [6] verrattuna. Asetuksessa N:o 2392/89 säädetyssä järjestelmässä kuohumattomien viinien merkintöihin sovellettiin kieltoperiaatetta, jonka mukaan ainoastaan asetuksessa tyhjentävästi lueteltujen merkintöjen käyttö oli sallittua. [7] Kaikki merkinnät, joita ei ollut lueteltu asetuksessa, olivat sitä vastoin siihen asti, kunnes säännöksiä hieman höllennettiin asetuksella N:o 1427/96, [8] harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta alun perin kiellettyjä asetuksen N:o 2392/89 11 artiklan ja 12 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen nojalla. [9]

48. Koska kieltoperiaatetta pidettiin liian jäykkänä eikä sen katsottu enää täyttävän

6 – Viinien ja rypäleen puristemehun kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä 24.7.1989 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2392/89 (EYVL L 232, s. 13). Tämän asetuksen lisäksi kyse on myös viinien ja rypäleen puristemehujen kuvausta ja esittelyä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 16.10.1990 annetusta komission asetuksesta (ETY) N:o 3201/90 (EYVL L 309, s. 1).

7 – Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-46/94, Voisine, 5.7.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. I-1859, 22 ja 27 kohta), että asetuksen N:o 2392/89 11 ja 12 artiklasta käy ilmi yhteisön lainsäätäjän tahto antaa tällä asetuksella yksityiskohtaiset ja täydelliset viinien kuvausta ja esittelyä koskevat säännökset ja että näissä artikloissa määritetään ne merkinnät, jotka sallitaan tma-laatuviinin kuvauksessa päällysmerkinnöissä.

8 – Viinien ja rypäleen puristemehun kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä annetun asetuksen N:o 2392/89 muuttamisesta 26.6.1996 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1427/96 (EYVL L 184, s. 3).

9 – Ks. Hieronimi, ”'Grands Crus' auch bei deutschem Wein? Rechtliche Möglichkeiten einer Weinlagen-Klassifizierung in Deutschland”, *Zeitschrift für das gesamte Lebensmittelrecht – ZLR*, 5/97, s. 539–564 (548). Ks. myös julkisasiamies Geelhoedin 14.3.2002 esittämä ratkaisuehdotus asiassa C-81/01, Borie Manoux, tuomio 24.10.2002 (Kok. 2002, s. I-9259, ratkaisuehdotuksen 29 kohta), jossa todettiin viinimerkintöjen käytöstä, että ”kaikkien tma-laatuviinien päällysmerkinnöissä käytettyjen mainintojen on perustuttava erityisesti asetukseen N:o 2392/89”.

markkinoiden vaatimuksia, se korvattiin edellä mainitun vuonna 1996 tapahtuneen säännösten höllentämisen jälkeen asetuksessa N:o 1493/1999 hyväksymisperiaatteella, jota nimitetään myös väärinkäyttöperiaatteeksi. Kuohumattomien viinien merkintöjä koskevaa lainsäädäntöä yhdenmukaistettiin näin kuohuviinien merkintöjä koskevan lainsäädännön kanssa. [10]

49. Hyväksymis- tai väärinkäyttöperiaatteen mukaan kuohumattomissa viineissä sallitaan asetuksessa N:o 1493/1999 lueteltujen vapaaehtoisten merkintöjen lisäksi kaikki muut hyödylliset merkinnät, mikäli niitä ei ole kielletty lainsäädännössä tai mikäli ne eivät johda kuluttajia harhaan. [11] Tätä säännösten höllentämistä nimitettiin myös vapauttamiseksi. Viinien merkintöjä koskevan lainsäädännön vapauttamisen ensisijaisena tavoitteena oli uudistaa viinin yhteinen markkinajärjestely, jotta voitaisiin taata riittävä jousto, jonka avulla voidaan mukautua uuteen kehitykseen. [12]

50. Asetuksen antaja oli tietoinen siitä, että viinituotteiden merkintöjä koskevilla säännöillä on merkittävä vaikutus niiden markkinoitavuuteen. [13] Myös tästä näkökulmasta tarkasteltuna kieltoperiaatteen korvaamista hyväksymis- tai väärinkäyttöperiaatteella, jossa viinituotteita kaupan pitävälle annetaan aiempaa laajempi vapaus päällysmerkinnöissä, on pidettävä tuottajien ja kuluttajien oikeutettujen etujen välisen tasapainon uudelleenilmaisuna. [14]

51. Viinien merkintöjä koskevan lainsäädännön säännösten tulkinnassa on otettava jo etukäteen huomioon, että päällysmerkintöjä koskevissa kansallisissa säännöksissä on kyse kuluttajien kaupallisista eduista ja että ne voivat lisäksi rajoittaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta. Myös ja erityisesti yhteisön oikeuden säännöksissä säädettyjä harhaanjohtamiskieltoja on asiassa Clinique anne-

10 – Asetuksen N:o 753/2002 johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”Asetuksella (EY) N:o 1493/1999 yhdenmukaistetaan kaikkia viinituotteita koskevat päällysmerkinnät kuohuviineille jo vahvistetun mallin perusteella sallimalla muiden kuin yhteisön lainsäädännössä nimenomaisesti säädettyjen ilmaisujen käyttö, jos ne ovat täsmällisiä. Mainitun asetuksen soveltamista koskevat säännökset on siis syytä yhdenmukaistaa samalla tavalla kuohuviineille jo vahvistetun mallin perusteella; on kuitenkin pyrittävä välttämään kyseisten muiden ilmaisujen ja säädettyjen ilmaisujen sekaantumisvaara sekä säädettävä, että tällaisten ilmaisujen käytön edellytyksenä on toimijoiden velvollisuus todistaa epäilyttävissä tapauksissa niiden täsmällisyys.”

11 – Mickel ja Bergmann, ”Weinwirtschaft in der EU”, *Handlexikon der Europäischen Union*, 3. painos, 2005, 5 kohta, hakusana ”Weinbezeichnung”.

12 – Asetuksen N:o 1493/1999 johdanto-osan seitsemäs perustelukappale.

13 – Asetuksen N:o 1493/1999 johdanto-osan 50 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden kuvauksella, nimityksellä ja tarjontamuodolla voi olla merkittävä vaikutus niiden markkinoitavuuteen; sen vuoksi tässä asetuksessa olisi vahvistettava näitä asioita koskevat säännöt, joissa olisi otettava huomioon kuluttajien ja tuottajien oikeutetut edut sekä sisämarkkinoiden hyvän toiminnan ja laatutuotteiden tuotannon edistäminen, näiden sääntöjen perusperiaatteissa olisi säädettävä velvollisuudesta käyttää tiettyjä ilmaisuja tuotteen tunnistamiseksi ja tiettyjen tärkeiden tietojen antamiseksi kuluttajille sekä mahdollisuudesta käyttää tiettyjä muita ilmaisuja joko yhteisön sääntöjen mukaisesti tai jollei kuluttajien harhauttamisen estämiseksi annetuista säännöksistä muuta johdu”.

14 – Ks. Koch, ”Neues vom Weinrecht”, *Neue juristische Wochenschrift – NJW*, 2004, s. 2135, 2136. Koch korostaa, että viinien merkintöjä koskevan lainsäädännön vapauttamisen tarkoituksena on kaiken kaikkiaan tarjota kuluttajille lisää avoimuutta ja tietoja sekä vaikuttaa myönteisesti myyntiin. Hän huomauttaa kuitenkin lisäksi, ettei tämä helpota vastaamista siihen, mitkä tiedot ovat sallittuja, kun niihin sovelletaan ainoastaan harhaanjohtamiskieltoa, tai mitkä tiedot ovat kiellettyjä jo säänneltyjen merkintöjen vuoksi.

tun tuomion [15] mukaan tulkittava tavaroiden vapaan liikkuvuuden perusteella. [16] Kuluttajien harhaanjohtamisvaaralla voi olla etusija tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen nähden ainoastaan silloin, kun vaara on riittävän vakava. [17] Edellä esitetyn perusteella varoitan harhaanjohtavuusperusteiden erityisen laajasta tulkinnasta.

B *Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys*

52. BVerwG tiedustelee ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessään lähinnä sitä, onko asetuksen N:o 1493/1999 47 artiklan 2 kohdan c alakohtaa sekä liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohtaa tulkittava siten, että merkintöjä ”Réserve” ja ”Grande Réserve” tai ”Reserve” ja ”Privat-Reserve” voidaan lähtökohtaisesti käyttää jäsenvaltiossa valmistetuissa viineissä edellä mainituissa säännöksissä tarkoitettuina ”muina merkintöinä” eli että niitä voidaan käyttää siitä riippumatta, ovatko nämä merkinnät ristiriidassa saman asetuksen liitteessä III lueteltujen merkintöjen kanssa, mikäli kyseessä oleva jäsenvaltio ei ole antanut säännöksiä näiden merkintöjen käytöstä ”täydentävinä perinteisinä merkintöinä”, joista säädetään asetuksen N:o 1493/1999 47 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, luettuna yhdessä liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennen luetelmakohdan ja asetuksen N:o 753/2002 23 artiklan kanssa.

53. Asetuksen N:o 1493/1999 47 artiklan 2 kohdassa mainitaan kolme merkintätyyppiä. Nämä ovat tietyt pakolliset merkinnät, [18] tietyin edellytyksin sallittavat vapaaehtoiset merkinnät ja muut vapaaehtoiset merkinnät, mukaan lukien kuluttajille mahdollisesti hyödylliset tiedot. Näiden merkintöjen suojan laajuus määräytyy niiden sisällön perusteella. Nyt esillä olevassa asiassa merkityksellisiä ovat kuitenkin vain molemmat vapaaehtoiset merkinnät.

15 – Asia C-315/92, Clinique Laboratories ja Estée Lauder Cosmetics, tuomio 2.2.1994 (Kok. 1994, s. I-317, Kok. Ep. XV, s. I-13, 12 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Yhteisöjen tuomioistuin totesi tuomion 14 kohdassa, että EY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa (josta on tullut EY 28 artikla) kielletään sellaisista oikeussäännöistä johtuvat tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoitukset, jotka koskevat kyseisille tavaroille asetettuja edellytyksiä (kuten nimitystä, muotoa, kokoa, painoa, koostumusta, ulkoasua, merkintöjä ja pakkausta koskevia edellytyksiä), vaikka kyseisiä sääntöjä sovelletaan erotuksetta kaikkiin tavaroihin, jos soveltaminen ei ole perusteltua sellaisen yleistä etua koskevan tavoitteen vuoksi, jolle on annettava etusija tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen nähden.

16 – Ks. Zipfel, ”Der lebensmittelrechtliche Täuschungsschutz im Blickfeld des EG-Rechts”, *Zeitschrift für das gesamte Lebensmittelrecht – ZLR*, 5–6/1994, s. 557 ja 564.

17 – Asia C-313/94, Graffione, tuomio 26.11.1996 (Kok. 1996, s. I-6039, 24 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin viittaa tuomiossa nimenomaisesti asiassa Clinique annettuun tuomioon.

18 – Asetuksen N:o 1493/1999 liitteen VII nojalla tällaisia merkintöjä ovat esim. tuotteen myyntinimike, nimellistilavuus, todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina ja erän numero, elintarvike-erän tunnistamismerkinnöistä 14.6.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/396/ETY mukaisesti.

54. Täydentävät perinteiset merkinnät ovat tietyin edellytyksin sallittavia vapaaehtoisia merkintöjä (säänneltyjä vapaaehtoisia merkintöjä ennakkoratkaisupyynnön mukaan). Asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa perinteisillä täydennysmerkinnöillä tarkoitetaan ”ilmaisua, jota perinteisesti käytetään – – kuvaamaan – – viinejä ja joka viittaa erityisesti viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, väriin, paikkaan, viinin tyyppiin tai kyseiseen viiniin liittyvään historialliseen tapahtumaan ja joka määritellään tuottajajäsenvaltion lainsäädännössä käytettäväksi kyseisten niiden alueella tuotettujen viinien kuvauksessa”.

55. Asetuksen N:o 753/2002 6 artiklassa on muita merkintöjä ja perinteisiä täydennysmerkintöjä koskeva suojalauseke. Asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettujen muiden merkintöjen käyttöä nimittäin täsmennetään asetuksen N:o 753/2002 6 artiklassa. Sen nojalla muita merkintöjä voidaan käyttää, jos niistä ei voi aiheutua sekaannusta kuluttajille pakollisten ja vapaaehtoisten merkintöjen suhteen.

56. Asetuksen N:o 753/2002 6 artiklan 1 kohdassa ei nähdäkseni viitata abstraktiin harhaanjohtavuusvaaraan. Mikäli asetuksen N:o 753/2002 6 artiklaa tulkittaisiin siten, että siinä viitataan abstraktiin harhaanjohtavuusvaaraan, tulkinta olisi ristiriidassa hyväksymis- tai väärinkäyttöperiaatteen tavoitteen kanssa, sillä kyseiselle periaatteelle on luonteenomaista, että harhaanjohtavuusvaaraa tarkastellaan konkreettisesti, lähestulkoon tapauskohtaisesti. Abstrakti tarkastelutapa vaikuttaisi myös kohtuuttomasti tuottajien oikeutettuihin etuihin.

57. Harhaanjohtavuusvaaralla on viinien merkintöjä koskevassa lainsäädännössä samankaltainen merkitys kuin sekaannusvaaralla tavaramerkkioikeudessa. Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut tästä vaarasta hieman toisenlaisessa asiayhteydessä seuraavaa: ”Salliessaan sen, että kuohuviinien kuvauksen, esittelyn ja mainonnan täydennyksenä käytetään merkkejä, yhteisöjen lainsäätäjä on punninnut keskenään intressejä, jotka koskevat toisaalta kuluttajansuojaa ja varsinkin kuluttajien oikeutta olla joutumatta johdetuksi harhaan tuotteen luontaisten ominaisuuksien suhteen sekä toisaalta immateriaalioikeuksien suojaa ja erityisesti ta-

varamerkin haltijoiden perusteltua intressiä käyttää ja hyödyntää merkkiään kaupassa. Tämä arviointi vaarantuisi suuresti, jos tällaisen suojatun nimityksen käytön merkkinä riittäisi estämään pelkkä sekaannusvaara, joka todettaisiin ottamatta huomioon kyseisten kuluttajien käsityksiä tai tottumuksia." [19] Asetuksen N:o 2333/92 [20] 13 artiklan 2 kohdan b alakohtaa, jossa niin ikään kielletään tiettyjen merkintöjen käyttö harhaanjohtavuusvaaran vuoksi, on tulkittava seuraavasti: "Siinä säädetyn kiellon soveltamiseksi ei riitä se, että todetaan, että merkki, johon sisältyy jonkin tässä säännöksessä mainitun tuotteen kuvauksessa oleva sana, on itsessään omiaan sekoittumaan viimeksi mainitun kuvauksen kanssa. Lisäksi on näytettävä, että tämän merkin käyttö on itse asiassa omiaan johtamaan kyseisiä kuluttajia harhaan ja siten vaikuttamaan heidän taloudelliseen käyttäytymiseensä. Tältä osin kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ottaa arvioinnissa huomioon tavanomaisessa määrin valistuneen, kohtuullisen tarkkaavaisen ja harkitsevan keskivertokuluttajan tätä merkintää koskevat oletetut odotukset." [21]

58. Konkreettiseen harhaanjohtavuusvaaraan perustuvan asetuksen N:o 753/2002 6 artiklan sanamuodon perusteella on näin ollen selvää, etteivät muut merkinnät ole kiellettyjä ainoastaan siksi, että ne saattavat olla päällekkäisiä säänneltyjen merkintöjen soveltamisalaan kuuluvien tilanteiden kanssa. [22] Kuten komissio toteaa vakuuttavasti, tämä rajoittaisi huomattavasti muiden merkintöjen soveltamisalaa, kun otetaan huomioon, että asetuksen liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettujen merkintöjen soveltamisala on laaja. [23]

59. Toisenlainen tulkinta olisi myös ristiriidassa uudistuksen tavoitteen eli sen kanssa, että hyväksymällä muita sääntelemättömiä merkintöjä luodaan vapauksia viinituotteiden kaupan pitämisessä, ja mitätöisi tavoitteena olevan merkintöjä koskevan lainsäädännön vapauttamisen ikään kuin takaoven kautta. Merkintöjä koskevan uuden lainsäädännön pääasiallisena tavoitteena on loppujen lopuksi nimenomaan se, ettei käyttö-

19 – Asia C-303/97, Sektkellerei Kessler, tuomio 28.1.1999 (Kok. 1999, s. I-513, 32 kohta). Tämä asia koski saksalaisen kuohuviinin päällysmerkintöihin liittyvää sekaannusvaaraa. Kyse oli siitä, onko tietyn kuohuviinejä koskevan merkin eli merkin "Kessler Hochgewächs" jatkuva käyttö kiellettyä sen vuoksi, että on olemassa abstrakti vaara siitä, että se sekoitetaan "Riesling-Hochgewächs"-nimityksen kanssa, joka on sekä yhteisön oikeuden että kansallisen oikeuden mukaan varattu yksinomaan Riesling-viiniköynnöslajikkeen rypäleistä valmistetulle viinille. Myös julkisasiamies Fenellyn mukaan pelkästään abstrakti sekaannusvaara ei riitä (julkisasiamiehen 29.9.1998 esittämä ratkaisuehdotus asiassa Sektkellerei Kessler).

20 – Kuohuviinien ja hiilihapotettujen kuohuviinien kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä 13.7.1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2333/92 (EYVL L 231, s. 9). Asetuksen 13 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa: "Kun 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden nimitystä, esittelyä ja mainontaa täydennetään merkeillä, eivät nämä saa sisältää sellaisia sanoja, sanan osia, tunnuksia tai kuvauksia:
a) jotka saattaisivat aiheuttaa sekaannusta tai johtaa harhaan henkilöitä, joille ne on osoitettu 1 kohdan mukaisesti, tai
b) jotka saatettaisiin osittain tai täysin sekoittaa sellaisen pöytäviinin, tma-laatuviinin, mukaan luettuna tma-laatukuohuviini, tai sellaisen tuontiviinin nimityksen kanssa, jonka nimityksestä on säädetty yhteisön säännöksissä, taikka 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun muun tuotteen nimityksen kanssa tai ovat samanlaisia tällaisen tuotteen nimityksen kanssa, elleivät kyseisen kuohuviinin cuvéen valmistukseen käytettävät tuotteet ole oikeutettuja tällaiseen nimitykseen tai esittelyyn." (Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.)

21 – Edellä alaviitteessä 19 mainittu asia Sektkellerei Kessler, tuomion 38 kohta.

22 – Myös oikeuskirjallisuudessa mainitaan esimerkkinä B kohdan 3 kohdan nojalla sallituista "muista merkinnöistä" erityisesti "tuotantotapaa ja valmistusmenetelmää" koskevat tiedot, toisin sanoen merkinnät, jotka ovat säänneltyjä tilanteita tarkasteltaessa selvästi päällekkäisiä B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettujen merkintöjen kanssa: edellä alaviitteessä 14 mainittu Koch, s. 2136.

23 – Komission huomautukset, 17 kohta.

lupa enää riipu jäykästi siitä, täyttyykö tietty säännelty tosiseikasto, vaan yksinomaan siitä, voiko merkintä johtaa harhaan. Uudistuksen jälkeen vapaaehtoiset merkinnät on tarkoitus sallia säännellyn alan ulkopuolella mahdollisimman laajasti. Koska asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa tarkoitetun perinteisen täydennysmerkinnän määritelmä on kuitenkin erittäin laaja, sitä ei voida tulkita siten, ettei muille merkinnöille jää tilaa, minkä johdosta asetuksen N:o 753/2002 6 artiklan 1 kohta menettäisi merkityksensä. [24]

60. Tietyn nimityksen mahdollisen harhaanjohtavuuden arviointi on tosiseikkoja koskeva kysymys, joka kansallisen tuomioistuimen on selvitettävä pääasian oikeudenkäynnissä. [25] Ei kuitenkaan voida automaattisesti katsoa, että jokainen muu merkintä olisi lähtökohtaisesti harhaanjohtava jo pelkästään sen perusteella, että siinä viitataan tosiseikkoihin, joita voidaan säännellä myös säännellyillä vapaaehtoisilla merkinnöillä.

61. Asiaa ei muuta myöskään se, että valistumaton kuluttaja saattaisi viinien päällysmerkinnässä olevan ”muun merkinnän” perusteella olettaa virheellisesti, että kyseessä on säännelty, toisin sanoen lainsäädännössä määritelty merkintä. Harhaanjohtamiskiellolla pyritään merkintöjä koskevassa lainsäädännössä poistamaan viinin kaupasta kaikki sellaiset menettelytavat, jotka saattavat luoda virheellisiä mielikuvia. [26] Kuten edellä jo todettiin, yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tässä yhteydessä on kuitenkin asianmukaista soveltaa konkreettista tarkastelutapaa. [27] Sääntelemättömän merkinnän käyttö ei voi olla kiellettyä, jos on olemassa pelkästään abstrakti vaara siitä, että suojatusta nimityksestä syntyy virheellinen mielikuva, niin kauan kuin ei ole kyse kuluttajien konkreettisesta, tosiasiallisesta harhaanjohtamisesta. Tämä olisi ristiriidassa sen kanssa, että yhteisön lainsäätäjä on punninnut keskenään intressejä, jotka koskevat toisaalta kuluttajansuojaa ja toisaalta tuotteita kaupan pitävien imma-

24 – Tämän tulkinnan etuna on, että se edistää perinteisten merkintöjen kehittämistä. Kun tarkastellaan nimenomaan asetuksen N:o 753/2002 liitettä III, esim. Itävallassa on kehitetty saksankielinen täydentävä perinteinen merkintä ”Reserve”. Ranskalaisissa viineissä taas käytetään esim. merkintää ”tête de cuvée”. Perinteisen merkinnän ”cuvée” käyttöä säänneltiin sittemmin kumotulla Code du vin -nimisellä lailla (viinilaki; ks. code du vinin 284 §:n 4 momentin 2 kohta), ja merkinnällä viitattiin tuotantomenetelmiin. Merkinnän ”cuvée” käyttö oli otettu edellä mainittuun säännökseen nimenomaisesti ja poikkeuksellisesti tuolloin voimassa olleessa viinilainsäädännössä säädetystä kieltoperiaatteesta (ks. Lamborelle, J.-C. ja Pillot, J., *Code du vin 1999 commenté et annoté*, Causse, 1999, s. 241 ja sitä seuraava sivu). Ranskan uudessa viinilainsäädännössä on samankaltaisia säännöksiä code ruralin (maatalouslaki) L 644-2 §:ssä, mutta kyseistä merkintää ei ole lueteltu asetuksen N:o 753/2002 liitteessä III.

25 – Edellä alaviitteessä 19 mainittu asia Sektkellerei Kessler, tuomion 36 kohta. Kansallisten tuomioistuinten tehtävänä on arvioida nimityksen, tavaramerkin tai mainoksessa annetun tiedon mahdollinen harhaanjohtavuus. Kansallisen tuomioistuimen on kussakin tapauksessa tutkittava olosuhteiden perusteella, ovatko merkki tai sen osat omiaan sekoittumaan – ne kuluttajat huomioon ottaen, joille se on suunnattu – tiettyjen viinien koko kuvauksen tai sen osan kanssa. Samasta yhteisöjen oikeuskäytännöstä käy tältä osin myös ilmi, että kansallisen tuomioistuimen on otettava arvioinnissa huomioon tavanomaisesti valistuneen, kohtuullisen tarkkaavaisen ja huolellisen keskivertokuluttajan oletetut odotukset.

26 – Asia 56/80, Weigand, tuomio 25.2.1981 (Kok. 1981, s. 583, 18 kohta).

27 – Edellä alaviitteessä 19 mainittu asia Sektkellerei Kessler, tuomion 32 kohta ja sitä seuraava kohta ja edellä alaviitteessä 9 mainittu asia Borie Manoux, tuomion 27 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

teriaalioikeuksien suojaa.[28] Tämän toteamuksen on pädettävä sitä suuremmalla syyllä uudistetun viinien merkintöjä koskevan lainsäädännön osalta. Muussa tapauksessa sääntelemättömien merkintöjen lähtökohtaista hyväksyttävyyttä koskeva periaate sivuutettaisiin täysin: jokaisen muun merkinnän yhteydessä voidaan nimittäin väittää, että se saattaa herättää väärän mielikuvan säännellystä merkinnästä.[29]

62. Haluan lopuksi täsmentää, ettei merkinnän ”Réserve” käyttöä saksalaisissa viineissä voida kieltää pelkästään sen perusteella, että merkintä viittaa viinin tuotanto-, valmistus- ja vanhentamismenetelmään. Sen kieltäminen edellyttäisi, että näytetään toteen konkreettinen harhaanjohtavuusvaara tai että käyttö on kielletty nimenomaisen säännöksen nojalla.

63. Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että merkintä, joka viittaa viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, ei voi olla sallittu ainoastaan asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettuna säänneltynä vapaaehtoisena merkintänä siinä ja asetuksen N:o 753/2002 23 artiklassa säädetyin edellytyksin vaan myös asetuksen N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuna muuna merkintänä.

C *Toinen ennakkoratkaisukysymys*

64. BVerwG tiedustelee toisessa ennakkoratkaisukysymyksessään, onko asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että kyseessä on jäljittely tai mielleyhtymä ainoastaan siinä tapauksessa, että jäljittely tai mielleyhtymä tapahtuu suojatun perinteisen merkinnän kielellä.

65. Asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan nojalla perinteinen merkintä on suojattu ”väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka suojattuun merkintään olisi liitetty sellainen ilmaisu kuin ’laji’, ’tyyppi’, ’menetelmä’, ’jäljitelmä’, ’merkki’ tai muu vastaava merkintä”.

66. Yhteisön oikeudessa noudatetaan kansallisten oikeusjärjestelmien tapaan periaatetta, jonka mukaan tekstiä on tulkittava yksistään

28 – Edellä alaviitteessä 9 mainittu asia Borie Manoux, julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus, 47 kohta.

29 – Ks. vastaavasti Saksan BVerwG:n 27.3.2002 tekemä päätös (BVerwG 3 B 62.02, LMRR 2003, s. 61), jota Koch käsittelee artikkelissaan ”Was der Weintrinker beim Stichwort 'feinherb' denkt”, *Zeitschrift für das gesamte Lebensmittelrecht – ZLR*, 4/2003, s. 458 ja sitä seuraavat sivut. Viittaan tässä yhteydessä myös asiaan C-291/00, LTJ Diffusion, tuomio 20.3.2003 (Kok. 2003, s. I-2799), jossa tulkitaan jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 21.12.1988 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 89/104/ETY (EYVL 1989, L 40, s. 1) 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa.

sen sanamuodon perusteella. Tekstiä tulkittaessa on todettava sanojen tavanomainen ja luonnollinen merkitys juuri kyseisessä virkkeessä. [30] Säännöstä on tulkittava sen tavoitteen ja kokonaisjärjestelmän perusteella vasta sitten, kun säännöksen sanamuodosta ei voida riidanalaisessa asiassa johtaa selkeää ja yhtenäistä tulkintaa eri kieliversioiden välisten erojen vuoksi. [31] Kun yhteisön johdettuun oikeuteen kuuluva säännös edellyttää tulkintaa, sitä on tulkittava mahdollisuuksien mukaan siten, ”että se on yhteensoveltuva perustamissopimuksen määräysten kanssa. Myös soveltamisasetusta on tulkittava mahdollisuuksien mukaan siten, että se on yhteensoveltuva perusasetuksen säännösten kanssa”. [32]

67. On syytä panna merkille, ettei suojatun merkinnän käännös sisälly nimenomaisesti asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdassa lueteltuihin kiellettyihin tilanteisiin. [33] Asetuksen N:o 753/2002, joka on soveltamisasetus, [34] 24 artiklan 2 kohta eroaa tältä osin – muuten sanamuodoltaan vastaavasta – asetuksen N:o 1493/1999 48 artiklasta, jossa harhaanjohtaminen kielletään yleisesti kaikenlaisten pakollisten ja vapaaehtoisten merkintöjen kohdalla ja nimenomaisesti myös silloin, ”kun näitä merkintöjä käytetään käännöksissä tai niillä viitataan todelliseen alkuperään tai kun ne yhdistetään merkintöihin ’laji’, ’tyyppi’, ’menetelmä’, ’jäljitelmä’ tai ’merkki’ tai muihin vastaaviin merkintöihin”.

68. Se, ettei soveltamisasetuksessa säädetä mitään tietystä asiasta, jota säännellään perusasetuksessa (toisella tavoin), ei tarkoita aina, että sääntelyssä olisi tahaton aukko. [35] Perusasetuksen N:o 1493/1999 ja soveltamisasetuksen N:o 753/2002 tekstissä olevalla erolla on myös voitu sääntelyn kulloisenkin merkityksen ja tavoitteen mukaan nimenomaan pyrkiä rajoittamaan kiellon soveltamisalaa. Se, ettei asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdassa mainita käännöstä, ei ole nähdäkseni pelkkä sattuma, vaan kyse on pikemminkin siitä, että käännökset on jätetty tarkoituksellisesti sisällyttämättä asetuksen N:o 1493/1999 48 artiklassa säädettyyn kieltoon ja että tällä tavoin rajoitetaan 48 artiklassa säädetyn kiellon tarjoaman suojan laajuutta.

69. Tällainen tulkinta voidaan perustella vain systemaattisesti ja teleologisesti, ja siinä otetaan huomioon perinteisten merkin-

30 – Oppermann, *Europarecht*, 3. painos, 2005, s. 207.

31 – Asia 6/74, Moulijn v. komissio, tuomio 21.11.1974 (Kok. 1974, s. 1287, 10 ja 11 kohta).

32 – Asia C-90/92, Tretter, tuomio 24.6.1993 (Kok. 1993, s. I-3569, 11 kohta).

33 – Tämä toteamus ei päde ainoastaan saksankieliseen versioon vaan esimerkiksi myös sloveenin-, englannin-, ranskan-, espanjan- ja italiankieliseen versioon.

34 – Asetuksen N:o 753/2002 oikeudellista perustaa koskevasta viittauksesta käy yksiselitteisesti ilmi, että kyse on perusasetuksen N:o 1493/1999 soveltamisasetuksesta. Asetuksen N:o 753/2002 oikeudellisena perustana ovat nimittäin EY:n perustamissopimus ja asetus N:o 1493/1999.

35 – Ks. 6.3.2007 esittämäni ratkaisuehdotus asiassa C-1/06, Bonn Fleisch, tuomio 28.6.2007 (Kok. 2007, s. I-5609, ratkaisuehdotuksen 51 kohta).

töjen luonne. Asetusten N:o 1493/1999 ja N:o 753/2002 sanamuodossa olevien edellä mainittujen erojen lisäksi perinteisillä merkinnöillä on tyypillisesti erilainen käännöksiä koskevan suojan laajuus kuin suojatuilla alkuperänimityksillä. [36]

70. Asetuksen N:o 753/2002 liitteessä III luetellaan suojatut perinteiset merkinnät taulukossa, jossa mainitaan viinien ja viiniluokan lisäksi nimenomaisesti myös kieli, jolla kyseessä oleva merkintä on suojattu. Kun komissio toteaa aivan oikein kolmatta ennakkoratkaisukysymystä koskevissa huomautuksissaan, että perinteisen nimityksen suoja ulottuu ainoastaan liitteessä mainittuihin viiniluokkiin [37] (tma-laatuviini), saman on pädettävä myös kieliin, jotka luetellaan mainitussa liitteessä viiniluokkien kanssa samanarvoisena tekijänä. Liitteessä määritetään jäljittelykiellon soveltamisala samassa määrin kaikkien siinä mainittujen luokkien osalta.

71. Tämä tulkinta vahvistetaan asetuksen N:o 753/2002 24 artiklassa, sillä sen 4 kohdan toisen alakohdan nojalla perinteisen merkinnän suojaa sovelletaan ainoastaan sen kieliseen merkintään, joka on liitteessä III. Tarkasteltaessa sitä, että käännös on jätetty tarkoituksellisesti pois asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdassa säädetystä jäljittelykiellosta, 4 kohdan toisesta alakohdasta ilmenee, että suojatun merkinnän käyttö voi olla kielletty ainoastaan sen omalla kielellä, toisin sanoen rekisteröidyllä alkuperäiskielellä.

72. Huomautan, että asetuksen N:o 753/2002 24 artikla on täydentäviä perinteisiä merkintöjä koskeva erityissäännös asetuksen N:o 1493/1999 48 artiklaan nähden. Yleisen lex specialis derogat legi generali -oikeusperiaatteen [38] nojalla erityissäännös on ensisijainen. Asetuksen N:o 1493/1999 48 artiklaan sisältyy yleinen harhaanjohtamiskielto, joka

36 – Asia C-66/00, Dante Bigi, tuomio 25.6.2002 (Kok. 2002, s. I-5917); julkisasiamies Léger'n 9.10.2001 esittämä ratkaisuehdotus kyseisessä asiassa, 50 kohta ja julkisasiamies Mazákin 28.6.2007 esittämä ratkaisuehdotus asiassa C-132/05, komissio v. Saksa (42 kohta, asia vireillä yhteisöjen tuomioistuimessa), jossa viitataan em. asiassa Dante Bigi esitettyyn ratkaisuehdotukseen. Perustellessaan sitä, että tietyn suojatun alkuperänimityksen käännös on suojattu samassa määrin kuin varsinainen rekisteröity suojattu alkuperänimitys, julkisasiamies Mazák tukeutuu maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14.7.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 (EYVL L 208, s. 1), joka on kumottu ja korvattu maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 510/2006 (EUVL L 93, s. 12), 13 artiklan 1 kohdan yksiselitteiseen sanamuotoon, johon sisältyy nimenomainen kääntämiskielto.

37 – Komission huomautukset, 24 ja 27–29 kohta. Ks. myös asia C-283/02, Italia v. komissio, tuomio 3.3.2005 (40 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

38 – Vrt. esim. julkisasiamies Geelhoedin 4.7.2002 esittämä yhteinen ratkaisuehdotus (Kok. 2003, s. I-1009, 48 kohta) asiassa C-221/00, komissio v. Itävalta, tuomio 23.1.2003 (Kok. 2003, s. I-1007) sekä yhdistetyissä asioissa C-421/00, C-426/00 ja C-16/01, Sterbenz ja Hang, tuomio 23.1.2003 (Kok. 2003, s. I-1068) ja julkisasiamies Geelhoedin 7.3.2002 esittämä ratkaisuehdotus asiassa C-99/01, Linhart a Biffl, tuomio 24.10.2002 (Kok. 2002, s. I-9375, ratkaisuehdotuksen 29 kohta).

koskee kaikkia asetuksen mukaan mahdollisia merkintöjä. Asetuksen N:o 753/2002 24 artiklassa harhaanjohtamiskiellon soveltamisala rajataan sen sijaan nimenomaisesti ainoastaan yhteen merkintäluokkaan – täydentäviin perinteisiin merkintöihin. Tällainen komission soveltamisasetuksen N:o 753/2002 tulkinta soveltuu yhteen myös perusasetuksen N:o 1493/1999 kanssa.

73. Tätä päätelmää tukee myös tulkinta, jossa otetaan huomioon säännöksen merkitys ja tavoite. Täydentävien perinteisten merkintöjen kaltaisten sääntelemättömien ”muiden tietojen” käyttöönoton tarkoituksena ja tavoitteena on vapauttaa merkintöjä koskeva lainsäädäntö väärinkäyttökiellon osalta.[39] Jos asetuksella itsellään siis halutaan estää ainoastaan nimenomaisesti kielletyt merkinnät, voidaan olettaa, ettei asetuksessa säädettyjä kiellon soveltamisedellytyksiä voida tulkita kieltoperiaatteen kumoamisen vastaisesti laajemmin kuin asetuksen sanamuodon perusteella.

74. Se, että teleologisessa tulkinnassa on siirrytty väärinkäyttöperiaatteeseen, on otettava huomioon siltä osin, että käännöksiä koskeva abstrakti kielto on perusteltu vain, jos käännökset itsessään voivat johtaa harhaan. Esimerkiksi suojattujen alkuperänimitysten ja muiden maantieteellisten merkintöjen kieltäminen perustuu edellä esitettyyn edellytykseen, sillä useimmat tällä tavoin suojatut merkinnät, erityisesti alkuperämerkinnät, merkitsevät kuluttajille muilla kielillä samaa kuin alkuperäisellä kielellä. Myös tällaisten merkintöjen käännökset viittaavat useimmiten epäilemättä suojattuun tuotteeseen tai palveluun ja ovat näin ollen jo itsessään omiaan johtamaan harhaan. Esimerkiksi merkintä ”Parmigiano” saa kuluttajan ajattelemaan heti tietyllä Italian alueella valmistettua juustoa, mutta myös käännös ”Parmesan” herättää hänelle saman mielleyhtymän. Merkintöjä koskevassa lainsäädännössä säädetyn yleisen käännöskiellon tarkoituksena on

39 – Asetuksessa noudatetaan näin ollen julkisoikeuden yleistä rakenteellista periaatetta, jonka mukaan yksityisillä on lähtökohtaisesti toimintavapaus, ellei kyseessä olevaa toimea ole nimenomaisesti kielletty. Tässä yhteydessä voidaan etsiä yhteyttä yleiseen nullum crimen sine lege certa, praevia, scripta et stricta -oikeusperiaatteeseen. Sitä noudattamalla sekä rikosoikeudessa että yleisemmin julkisoikeudessa otetaan nimittäin huomioon yksityisten yleiseen toimintavapauteen perustuva rajoittamisajatus. Yhteisön lainsäädännössä yleinen toimintavapaus on osa perusvapauksia, joita pidetään keinona puolustautua jäsenvaltioiden kaikkien viranomaisten ja lähtökohtaisesti myös yhteisön toimielinten säännönvastaista menettelyä vastaan (ks. Müller-Graff, P.-C., ”Die konstitutionelle Rolle der binnenmarktlichen Grundfreiheiten im neuen europäischen Verfassungsvertrag”, teoksessa Köck, H.-F., Lengauer, A. ja Ress G. (toim.), *Europarecht im Zeitalter der Globalisierung*: *Festschrift für Peter Fischer*, Wien, 2004, s. 373).

nimenomaan käännöksen samanarvoisuus suojatun merkinnän kanssa. [40]

75. Etenkään perinteisten merkintöjen kohdalla, toisin kuin suojattujen alkuperänimitysten [41] kohdalla, ei voida olettaa yhtä laajaa suojaa, minkä vuoksi käännöskielto ei ole perusteltu perinteisten merkintöjen yhteydessä. Perinteiselle merkinnälle on nimenomaan tunnusomaista, että se kuuluu tietynkielisenä kiinteästi alkuperävaltion perinteeseen, että sillä on kuluttajille erityinen merkitys ainoastaan kyseessä olevalla kielellä ja että se herättää siihen liittyviä mielleyhtymiä ainoastaan kyseessä olevalla kielellä. Tästä syystä asetuksella suojataan näitä käsitteitä ainoastaan tietyllä kielellä (toisin kuin esimerkiksi asetuksen liitteessä II lueteltuja sellaisten viiniköynnöslajikkeiden nimiä, joissa on maantieteellinen merkintä). Kuten edellä on jo todettu, viiniköynnöslajikkeeseen tai tiettyyn maantieteelliseen alkuperään viittaavalla merkinnällä on sama merkitys kaikilla kielillä, mutta perinteisellä merkinnällä on eri kielillä täysin erilaisia konnotaatioita, koska se perustuu tai viittaa erilaisiin paikallisiin perinteisiin. Muiden merkintöjen käännökset voivat aiheuttaa sekaannusta ja näin ollen johtaa harhaan, mutta tällaista vaaraa ei ole perinteisten merkintöjen yhteydessä.

76. Tämä on selvää, kun tarkastellaan, minkä suojatun merkinnän kanssa esimerkiksi ranskalainen merkintä ”Grande Réserve” voi käytännössä sekoittua: kreikkalaisen merkinnän ”Ειδικά Επιλεγμένος (Grand réserve)”, espanjalaisen merkinnän ”Gran Reserva” vai portugalilaisen merkinnän ”grande reserva” tai ”Super reserva” kanssa. Ajatusleikki vahvistaa selvästi, että perinteinen merkintä on ainutlaatuinen ja erottuu muista ainoastaan sen kielen perusteella, jolla se on suojattu. [42] Tällaisten merkintöjen kääntämiskielto olisi asetuksen perusajatuksen vastaista, sillä asetuksen nojalla jokainen valtio voi suo-

40 – Julkisasiamies Léger korosti tätä asiassa C-66/00, Dante Bigi, 9.10.2001 esittämässään ratkaisuehdotuksessa, tuomio 25.6.2002 (Kok. 2002, s. I-5917). Perustellessaan, miksi merkinnän ”Parmesan” katsotaan loukkaavan asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettua alkuperänimityksen ”Parmigiano Reggiano” suojaa, julkisasiamies Léger ei kiinnitä huomiota yksinomaan käännöksen olemassaoloon, vaikka asetuksessa nimenomaisesti kielletään käännökset. Hän esittää perusteeksi pikemminkin sen, että käännetty merkintä on suojatun merkinnän ”Parmigiano Reggiano” uskollinen käännös, koska se ”heijastaa historiallista, kulttuurillista, oikeudellista ja taloudellista todellisuutta, joka liittyy rekisteröityyn nimitykseen ja tuotteeseen, jota tämä rekisteröinti koskee” (50 kohta), ja nojautuu näin ollen suoraan käännöksen assosiatiiviseen vaikutukseen.

41 – Suojatuilla alkuperänimityksillä on erityisen tehokas suoja, ja ne on siksi erotettava selvästi viinin muista merkinnöistä. Ks. suppea tulkinta, jonka yhteisöjen tuomioistuin esitti asiassa C-347/03, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia, tuomio 12.5.2005 (Kok. 2005, s. 3785, 96 kohta ja sitä seuraava kohta). Kuten alussa jo todettiin, maantieteellisiin alkuperänimityksiin sovelletaan yleisessä merkintöjä koskevassa lainsäädännössä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön ja asetuksen N:o 2081/92 13 artiklan 1 kohdan selkeän sanamuodon mukaan kattavaa käännöskieltoa: edellä alaviitteessä 36 mainitussa asiassa Dante Bigi annettu tuomio; julkisasiamies Léger'n kyseisessä asiassa 9.10.2001 esittämä ratkaisuehdotus, 50 kohta ja julkisasiamies Mazák in 28.6.2007 esittämä ratkaisuehdotus edellä alaviitteessä 36 mainitussa asiassa C-132/05, komissio v. Saksa (42 kohta).

42 – Portviineissä käytettävien merkintöjen ”Ruby” ja ”Rubino” erosta ks. edellä alaviitteessä 37 mainittu asia C-283/02, Italia v. komissio, tuomio 3.3.2005 (77 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

jata tosiasiallisesti samanlaisen merkinnän erikseen omalla kielellään.[43] Edellä esitetyn perusteella käännöstä koskevia Espanjan hallituksen toteamuksia ei voida hyväksyä.

77. Näin ollen on selvää, että yhteisön lainsäätäjä on jättänyt tarkoituksellisesti kieltämättä kääntämisen eri luokkaan kuuluvien viinien kohdalla ja rajoittanut näin perinteisten merkintöjen suojan soveltamisalan niiden alkuperäiseen kieleen. Tämä ei voi kuitenkaan päteä ainoastaan väärinkäyttöön, vaan sen on pädettävä yhtä lailla kaikkiin asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin tilanteisiin eli myös jäljittelyyn ja mielleyhtymiin. Muussa tapauksessa kääntämiskiellon tarkoituksellinen säätämättä jättäminen olisi turhaa.

78. Korostan lopuksi, että saksankielisen ilmaisun ”Reserve” käyttö saksalaisissa viineissä olisi kuitenkin väärinkäyttöä, josta olisi määrättävä seuraamus myös Saksassa, kun otetaan huomioon asetuksen N:o 753/2002 liite III, jossa edellä mainittu merkintä on rekisteröity itävaltalaisille viineille. Asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa ei kuitenkaan kielletä johdettujen merkintöjen (esim. ”Privatreserve”) sekä käännösten (esim. ranskankielinen ”Réserve”) käyttöä.

79. Edellä esitetyn perusteella toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu jäljittely tai mielleyhtymä on kyseessä siinä tapauksessa, että jäljittely tai mielleyhtymä tapahtuu suojatun perinteisen merkinnän kielellä.

D *Kolmas ennakkoratkaisukysymys*

80. BVerwG tiedustelee kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessään, onko asetuksen N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että liitteessä III olevia perinteisiä merkintöjä suojataan ainoastaan sellaisiin viineihin nähden, jotka ovat peräisin samasta tuottajajäsenvaltiosta kuin suojattu perinteinen merkintä.

43 – Huomautan, että ranskalaiset merkinnät ”Réserve” ja ”Grande réserve” oli suojattu Ranskassa 19.8.1921 lähtien. Sittemmin kumotussa code du vinissä (ks. sen 284 §:n 4 momentin 2 kohta) oli merkintöjä ”Réserve” ja ”Grande réserve” koskevia erityissäännöksiä (ks. edellä alaviitteessä 24 mainittu Lamborelle, J.-C. ja Pillot, J., s. 241 ja sitä seuraava sivu). Code du vin kumottiin 6.9.2003. Ranskan uudessa viinilainsäädännössä (ordonnance n° 2006-1547 du 7 décembre 2006 relative à la valorisation des produits agricoles, forestiers ou alimentaires et des produits de la mer) merkintöjen ”Réserve” ja ”Grande réserve” käytön sallittavuutta näytetään säänneltävän code ruralin L 644-2 §:ssä olevalla yleislausekkeella. Espanjassa merkinnöistä ”Reserva” ja ”Gran reserva” säädetään lain 24/2003 (Ley 24/2003, de 10 de julio 2002, de la Viña y del Vino, http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/l24-2003.t1.html) 3 §:n 2 momentissa, jossa vanhentamismenetelmille ja prosesseille asetetaan erittäin tarkat edellytykset. Ranskan vanhaan ja uuteen lainsäädäntöön verrattuna Espanjan lainsäädännössä määritetään erittäin tarkasti, missä vanhentamismenetelmissä merkintää ”Reserva” ja ”Gran reserva” voidaan käyttää. Ranskassa korostetaan, että merkintöjen ”Réserve” ja ”Grande réserve” käytön yhteydessä on varmistettava, etteivät ne voi sekoittua viinien alkuperänimitysten kanssa.

81. Komissio on oikeassa siinä, että nyt esillä olevassa asiassa voi olla kyse ainoastaan saman luokan (tma-laatuviinien luokan) viineistä, sillä perinteinen merkintä liittyy vain niihin. [44] Olisi sitä vastoin väärin rajoittaa ennakkoratkaisukysymys merkintöjen ”Reserve” tai ”Privat-Reserve” käyttöön, sillä pääasiassa oli kyse myös ranskankielisistä merkinnöistä ”Réserve” ja ”Grande Réserve”. Nähdäkseni ei ole myöskään mitään perustetta rajoittaa ennakkoratkaisukysymys merkintöjen käyttöön ainoastaan saksalaisissa viineissä.

82. Nyt esillä olevassa asiassa väliintulevat jäsenvaltiot ja komissio ovat oikeassa siinä, ettei soveltamisasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädetyn suojan soveltamisalaa voida rajoittaa siten, että merkinnät olisivat suojattuja ainoastaan merkinnän alkuperävaltiossa tuotettuihin viineihin nähden.

83. Toisin kuin merkinnän kielen osalta, asetusten N:o 1493/1999 ja N:o 753/2002 sanamuodosta ei voida johtaa suojatuilla merkinnöillä merkittyjen viinien alkuperää koskevia rajoituksia. Jotta suoja on tehokas, sen on oltava voimassa kaikkialla yhteisössä ja a fortiori muista jäsenvaltioista peräisin oleviin viineihin nähden. Muussa tapauksessa yhteisön oikeudessa säädetty suoja tekee perinteisistä merkinnöistä turhia, mikä heikentäisi yhteisön oikeuden tehokkuutta (tehokkaan vaikutuksen mukainen tulkinta).

84. Nimenomaan tästä käy ilmi sellaisen yhteisön lainsäädännön merkitys, jolla on tarkoitus vahvistaa koko yhteisön alueella sovellettavat yhdenmukaiset suojastandardit. Yhteisön lainsäädännön lisäarvo pelkästään kansallisiin suojanormeihin nähden on nimenomaan se, että sen nojalla merkintää ei muissa jäsenvaltioissa saa käyttää – sen alkuperäisellä kielellä – niissä valmistetuissa viineissä. Komissio toteaa aivan oikein huomautuksissaan, että yhteisön oikeudessa säädetty perinteisten merkintöjen suoja liittyy siihen, että merkinnällä on merkitystä myös kansallisten markkinoiden ulkopuolella. [45]

85. Edellä esitetyn perusteella kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, ettei perinteisiä merkintöjä suojata ainoastaan siltä, että niitä käytettäisiin sellaisiin viineihin nähden, jotka ovat peräisin samasta tuottajajäsenvaltiosta kuin suojattu perinteinen merkintä. Suoja kattaa koko Euroopan unionin alueen.

44 – Ks. myös edellä alaviitteessä 37 mainittu asia C-283/02, Italia v. komissio, tuomio 3.3.2005 (32 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

45 – Komission huomautukset, 32 kohta.

VI Ratkaisuehdotus

86. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Bundesverwaltungsgerichtin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Merkintä, joka viittaa viinin tuotanto-, valmistus- tai vanhentamismenetelmään taikka viinin laatuun, ei ole sallittu ainoastaan asetuksen (EY) N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettuna säänneltynä vapaaehtoisena merkintänä siinä ja asetuksen (EY) N:o 753/2002 23 artiklassa säädetyin edellytyksin, vaan se voi olla sallittu myös asetuksen (EY) N:o 1493/1999 liitteessä VII olevan B kohdan 3 kohdassa tarkoitettuna muuna merkintänä, jos siitä ei nimenomaisessa tapauksessa aiheudu harhaanjohtavuusvaaraa.

2) Asetuksen (EY) N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kyseessä on jäljittely tai mielleyhtymä ainoastaan siinä tapauksessa, että jäljittely tai mielleyhtymä tapahtuu suojatun perinteisen merkinnän kielellä.

3) Asetuksen (EY) N:o 753/2002 24 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, ettei liitteessä III lueteltujen perinteisten merkintöjen suoja riipu siitä, mistä tuottajajäsenvaltiosta viinit, joissa perinteisiä merkintöjä käytetään, ovat peräisin, vaan suoja kattaa koko yhteisön.